

Μικρός, ὁ Μικαὲλ μιλοῦσε σχεδὸν ἀποκλειστικὰ ἑλληνικά. Τὰ γαλλικὰ τὰ χρησιμοποιοῦσε σπάνια, καὶ μόνο ὅταν δὲν γινόταν ἀλλιῶς. Στὸ σπίτι τουλάχιστο δὲν τὰ μεταχειριζόταν ποτέ, πρᾶγμα πὺ ἐκνεύριζε καμιά φορὰ τὸν μπαμπά του καὶ μόνιμα τὴν γιαγιά. Στὸν παιδικὸ σταθμὸ, ἡ δασκάλα δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ καταλάβει ἂν ὁ Μικαὲλ δὲν ἤξερε ἢ δὲν ἤθελε νὰ μιλήσει τὰ γαλλικά. Ἔβλεπε ὅτι ὁ Μικαὲλ καταλάβαινε ἀπόλυτα αὐτὰ πὺ ἔλεγε. Καὶ ὅτι, ὅταν ἀναγκαζόταν νὰ μιλήσει γαλλικά, μιλοῦσε τὸ ἴδιο καθαρὰ καὶ τὸ ἴδιο σωστὰ ὅπως κάθε παιδάκι τῆς ἡλικίας του. Ἦταν «τὸ σπάνιο παράδοξο», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσε. Ἄλλωστε ὁ Μικαὲλ ἀνταποκρινόταν ἀπόλυτα στὰ παιγνίδια καὶ στὶς μικρὲς ἀσκησοῦλες πὺ ἔδινε στὰ παιδάκια πὺ ἦταν μαζί του, στὴν ἴδια τάξη. Μέχρι πὺ ἔχασε τὸν Μικαὲλ ἀπ' τὸ σχολεῖο, ἡ δασκάλα του δὲν κατῶρθωσε λοιπὸν ποτὲ νὰ καταλάβει τί ἀκριβῶς ἦταν αὐτὸ πὺ ἔκανε τὸν Μικαὲλ νὰ μὴν παρουσιάζει τὸ ἰδιαιτέρου ἐκεῖνο καὶ σημαντικὸ κριτήριου πὺ κάνει ἕνα παιδάκι «κανονικό»: τὴν ἐπιθυμία νὰ παίρνει τὸν λόγο, τὴν ἐπιθυμία νὰ μιλάει καὶ νὰ λέει ἀδέσμευτα τὸν μικρὸ καὶ μεγάλο κόσμου του. Ὁ Μικαὲλ ἦταν βέβαια ἕνα παιδάκι πὺ δὲν ἔφερε ἐπάνω του τίποτε τὸ παθολογικό. Οὔτε ὅταν τὸν ἐξέταζε μεμονωμένα οὔτε ὅταν τὸν παρακολουθοῦσε καθὼς ἔπαιζε μαζί μὲ τοὺς συμμαθητές του. Ὅμως δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ πεῖ, καὶ ἀκόμη λιγότερο νὰ βεβαιώσει μὲ σιγουριά, ὅτι ὁ Μικαὲλ ἦταν πράγματι ἕνα παιδάκι κανονικό. Ὅπως τὰ ἄλλα.